

Ganzenbejaging in Utrechtse polder

Op pad met Arie-Pieter Verkaik

'Ik ken hier iedere boomstronk',
fluistert Arie-Pieter Verkaik.

Achter hem marcheert in stilte een groep jagers
over de kleikade nabij het buurtschap Blokland.

Aardedonker is het 's ochtends vroeg in de
doodstille polder tussen Oudewater en Montfoort.

Het silhouet van een wegscherende uil doet
de groep even stoppen. Maar dan weer verder.

In de verte klinkt het kenmerkende keelgeluid
van de grauwe gans. In colonne op weg
naar het natuurgebied Willeskop.

De grootschalige, gecoördineerde operatie in en rond natuurgebied Willeskop is een van de vele acties die in de provincie Utrecht plaatsvinden om ganzen te schieten. De populatie overzomerende ganzen moet in deze provincie in vier jaar tijd met 90% worden gereduceerd. Arie-Pieter Verkaik is voorzitter van de WBE Lopikerwaard, en een van de coördinatoren deze vroege zaterdagochtend in oktober. Er wordt met ferme pas doorgewandeld over het smalle kleipaadje, want aan kop loopt Verkaik zelf. Het maanlicht breekt maar zelden door de wolken heen, maar zelfs in het donker glimmen de ogen van de boerenzoon en jager.

Bedwelmend vleugje

Hij speelt een thuiswedstrijd. Verkaik is geboren en getogen op de Bloklandse boerderij 'Het Beloken Land' dat wordt gerund door zijn broer Leen. Verkaik kent het terrein rondom natuurgebied Willeskop als zijn broekzak. Bij een van de stops waar hij een aantal jagers installeert, glibbert een van de dames op haar Wellingtons. Gemoedelijk gegniffel. Er worden King-pepermuntjes uitgedeeld en zo nu en dan streelt een bedwelmend vleugje van een Havannasigaar de ochtendwandelaars. Plots knalt iedereen wakker. De eerste schoten worden gelost. 'Verdorie, ze beginnen zeven minuten vroeger dan afgesproken', murmelt Verkaik in zichzelf.

Hotspot

Eerder die ochtend had Arie Pieter Verkaik (73) minutieus uitgelegd, hoe de operatie uitgevoerd zou gaan worden. Natuurgebied Willeskop is een van de zogenoemde hotspots waar dit na jaar in nauwe samenwerking met Staatsbosbeheer, de eigenaar en beheerder van het natuurgebied, intensief wordt gejaagd op ganzen. Verkaik legt uit wie waar komt te staan en wat zijn of haar taak is. Met precisie heeft hij de taakverdeling ingevuld. Maanden aan voorbereiding zijn er aan vooraf gegaan. Met zijn aanwijstok benadrukt Verkaik dat hij graag onderricht. Hij wijst aan, geeft op prettige manier richting aan de uit te voeren taken en werpt zich op als vraagbaak. Fit, kwiek en vijf doceert hij om 5.45 uur 's ochtends een groep van zo'n tien jagers en jacht-

hondenbegeleiders in de verbouwde hooiberg van Het Beloken Land, waar een snorrende houtkachel de ruimte verwarmt. De koffie is lekker straf en zelfs de twee aanwezige toezichhouders van de provincie Utrecht worden wakker geschud door het enthousiasme van Verkaik.

Onstuimige groei

De groots opgezette jachtoperatie op vooral de grauwe gans maakt onderdeel uit van de opdracht die de provincie Utrecht en de Faunabeheereenheid zichzelf hebben gegeven om dit jaar alleen al 23.000 van de 50.000 overzomerende ganzen uit de populatie te halen. Verkaik: 'Jagers helpen mee vanuit hun visie van goed natuurbeheer. Het is natuurlijk een geweldig natuursucces dat er zoveel ganzen zijn. Om de ganzen te behouden voor Nederland, heeft de jager een opdracht. Zo zie ik het. Naast het verantwoord oogsten, zijn wij er om de natuur te behouden en te beschermen en schade onder controle te houden. De onstuimige groei van de ganzen geeft schade aan de landbouw. Maar ook aan de natuur en recreatie. De ganzen vreten waterriet weg waardoor belangrijke broedbiotopen voor een aantal zeldzame broedvogels verloren gaan. Maar ook voedselarme vennetjes worden door alle ganzenpoep om zeep geholpen, net als recreatieterreinen en -water.'

Ook voedselarme vennetjes worden door alle ganzenpoep om zeep geholpen, net als recreatieterreinen en -water

Ruitijd

Het op grote schaal terugdringen van de gans wordt niet alleen aan de jagers overgelaten. De provincie zet in de ruitijd bedrijven in die gespecialiseerd zijn in het bijeendrijven van de ganzen met jongen, om deze vervolgens te vergassen of op een

andere manier te doden. 'Ik veroordeel deze aanpak niet, maar het hoort gewoon niet bij de manier waarop jagers werken. Wij oogsten beheerst en terughoudend. Binnen de WBE Lopikerwaard zullen we dan ook nooit pullen doodschietsen of ganzen van hun nest schieten. Dat past ons niet.'

Dat de WBE Lopikerwaard wel meewerkt aan grootschalige jaagacties, is volgens Verkaik van een andere orde. 'Daar vraagt de grootte van het terrein gewoon om. Maar dan nog... vandaag zijn we met 80 jagers het veld in gegaan en we hebben niet meer dan 35 ganzen op het tableau. In de ruiperiode zijn er 277 ganzen gevangen en afgelopen voorjaar zijn er meer dan 1.500 eieren geprikt. Maar al deze getallen moet je in perspectief zien. Bij de laatste telling aan het eind van de zomer, waren er namelijk nog steeds zo'n 1500 ganzen in natuurgebied Willeskop.'

Ultieme streekproduct

Voorlichting aan 'het grote publiek' is voor Verkaik van essentieel belang. 'Door meer begrip te kweken, win je veel goodwill. Maar ik ga niet voorafgaand aan de gecoördineerde ganzenjacht de publiciteit zoeken. Ik moet niet denken aan de gevaarlijke situaties die kunnen ontstaan als tegenstanders van de jacht opeens opduiken in de gebieden waar wij jagen. Maar iedereen is welkom om met mij op afspraak mee het veld in te gaan op jacht, ik geef graag toelichting op onze bedoelingen. En wist je dat de ganzen die wij hier schieten, allemaal voor menselijke consumptie zijn? We houden in samenwerking met het streekfonds de Utrechtse Waarden, koks en restaurants, zelfs een proeverij om de Waardse Gans aan te bevelen. Met dit ultieme streekproduct en dit samenwerkingsverband, laten we onze omgeving zien dat ook bij ons 1 + 1 echt 2 is.'

Andere stek

Op boerderij Het Beloken Land verzamelen aan het eind van de zaterdagochtend alle 80 jagers zich weer voor het tableau. Hoofdcoördinator Ed Alberts spreekt hen bemoedigend toe, en refereert nog even aan de iets te enthousiaste start van enkele jagers. De consciëntieuze Verkaik is in zijn nawoord iets feller: 'Wees als jager altijd kritisch op je eigen gedrag. Afspraak is afspraak.' Onder het genot van een broodje kroket glimlacht Alberts naar Verkaik dat hij de volgende keer een andere stek toegewezen wil krijgen: 'Ik heb vandaag geen schot gelost, Arie-Pieter!' ■